



## Америка доставляє зброю для загроженої Сомалії

Вашингтон. — Минувлої суботи Державний департамент заявив, що Уряд ЗСА рішив доставити більшу кількість зброї для Сомалії в оборонних цілях, з уваги на „посилени атаки Етіопії і її найманців“.

Як подає агентство Ройтерс з Найробі, столиці Кенії, уряд Сомалії є надзвичайно вдодовлений рішенням американського Уряду в цій справі, а офіційне радіо Сомалії, „Радіо Могадішу“, повідомило, що достави вже прибувають ко раблями і літаками.

## Червоний Китай пропонує переговори з Тайваном

Пекін. — Офіційне агентство китайського уряду подало до відомо, що пекінський уряд запропонував урядові Тайвану переговори в справі „з'єднання“ Тайвану з китайським материком. В листі, що його підписав Ляо Ченгжі, заступник голови Крайового народного конгресу і голова департаменту справ для заморських китайців, пропонується конференція між двома китайськими урядами. Лист адресований до Чінг Чінг-куо, президента Тайвану. В листі далі сказано, що таке „з'єднання“ повинно наступити „мирним шляхом“.

Цей лист був широко розповсюджений офіційним китайським агентством, і текст листа був друкований на перших сторінках всіх більших часописів Червоного Китаю.

Загрозливі спеціалісти вважають різні здогади щодо цілі того листа, який нічого нового не подас. Але загально панує опінія, що комуністичний уряд Китаю є за непокоєний продаж зброї ЗСА Тайванові джетів типу Ф-5Е, особливо після того, коли новий державний секретар Джордж П. Шульц підтвердив цю продаж під час його переслухання в Сенаті.

## У світі

**ГРУПА ПОНАД 300 ДЕМОНСТРАНТІВ** із скандинавських країн, яка перебуває у Советському Союзі з метою протесту проти розвитку ядерної зброї і вимоги припинити ядерне зброєння в світі, відвідала в неділю, 25-го липня, Смоленськ і Мінськ. Учасники цієї групи поділилися поглядами щодо їхньої місії у Советському Союзі: одні думають, що не зважаючи на всієї советської обмеження акція все таки принесла користь, хочби тим, що про не багато пишуть закордонні газети. Інші знову думають, що, порівнюючи вклад праці, труду і гроша з результатом, все таки не випадалося таку маніфестацію, чи як вони називають „похід миру“, влаштувати, тим більше, що советська сторона не дотримала слова і КГБ на кожному кроці слідує за акціями учасників, щоб вони не відійшлися ані на йоту від раніше узгодженої програми. „Парада“ в Москві на вулиці Горького була, очевидно, своєрідною, бо там досі ніхто із закордонних гостей не демонстрував. Але з другої, сторони, ця демонстрація не була успішною з огляду на цілковиту сепарацію демонстрантів від советських громадян і замкнення цілого кварталу для руху.

**КИТАЙСЬКА ПОЛІЦІЯ І ОХОРОНЦІ** китайських повітряних ліній перемогли п'ятьох перехоплювачів літаків, які намагалися змусити летуна й інших членів обслугову, щоб вони летіли із китайського материка до Тайвану. Речник японського міністерства закордонних справ, покликаючись на відомлення дипломатичних місій у Пекіні, заявив, що охоронці літаків і деякі пасажирів вбили декілька перехоплювачів. Участь у цьому морді брали також летуни і члени обслугову. Китайське пресове агентство однак подало, що перехоплювачів живих доставлено поліції.

**РЕЛІГІЙНИЙ ФАНАТИК І ФАКТИЧНИЙ ДИКТАТОР** Ірану аятолла Хомейні ще раз перестеріг країни Перської затоки, щоб вони не мішалися до війни, яка тепер ведеться між його країною і Іраком і щоб не допомагали матеріально цю зброю Іракові. Пересторогу Хомейні передавали кілька разів через радіо і надрукували у важливіших газетах Ірану. Політичні спостерігачі підкреслюють, що у своєму зверненні Хомейні не тільки перестерігає, але також застрашує інші арабські країни, якщо вони захотять стати на сторону Іраку. Він каже, що президент Іраку Саддам Хусейн зраджує іслам „і ми проти цієї зради поступатемо згідно із правами ісламу“.

**В ІНДІ ВІДБУЛОСЯ ЗАПРИСЯЖЕННЯ НОВОГО** президента, що ним став 66-річний Зайль Сайг, який походить з бідної родини селян і ремісників, але пініше йому вдалося при допомозі різних організацій здобути освіту і включитися в політичне життя та розбудувати Інді. Сайг є членом Нової Конгресової партії і його вибір підтримувала Індіра Ганді, теперішній прем'єр-міністр індійського уряду, яка була на церемонії заприсаяження, не зважаючи на переважання підготовкою до далекої подорожі до З'єднаних Штатів Америки.

**ПОНАД 200 ОСІБ ЗАГИНУЛО І КІЛЬКА СОТЕНЬ** були поранені у великих бурях, які навістили Японію в кінець минулого тижня. Урядові чинники заявили, що 33,000 осіб втратили дах над головою, 207 осіб пропали без вістей і з ними йдуть тепер розшуки. Спостерігачі кажуть, що Японія від 25 років не мала такого знищення.

## ВІДБУЛИСЯ ПЕРШІ НАРАДИ НОВООБРАНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ УНСОЮЗУ

СХВАЛЕНО ОДНОГОЛОСНО РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ  
ПРАВОПОРЯДКУ В УККА І ПРИЗНАЧЕНО ДОТАЦІЮ  
В СУМІ 2,000 ДОЛ. НА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу, обраний на 30-й Конвенції в Рочестері, Н.Й., в травні цього року, відбув у четвер, 22-го липня ц.р., в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу своє перше засідання.

На цьому засіданні Екзекутива винесли наступні рішення затвердила одноголосно організаційний план на останні п'ять місяців 1982 року; схвалила одноголосно резолюцію про дальшу участь УНСоюзу в Комітеті за Правопорядок в УККА та в його стараннях поновно оформити репрезентативну громадську централю з огляду на брак успіхів у переговорах для привернення єдності та правопорядку в УККА; затвердила одноголосно дотацію в сумі 2,000 дол. на діяльність Комітету за Правопорядок в УККА та підготовку для скликання основуючих зборів — конвенції репрезентативної громадської централі і схвалила вже пороблені старання та перші кроки для побудови нового сенйорів, як кондомінію, біля Союзівки.

В цьому засіданні Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, яким провадив головний передсідник д-р Іван Фліс, взяли участь разом з ним: заступник головної передсідниці д-р Мирон Куропас, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головної передсідниці Глорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш. Прийнятим на засіданні був голова Головної Контрольної Комісії м-р Іван Геврик та частинно головний редактор „Свободи“ Зенон Снйлик.

Після відкриття наради головний передсідник д-р Іван Фліс привітав всіх переобраних і новообраних членів Головного Екзекутивного Комітету. Звітуючи згідно з прийнятим звичаєм, започаткувала головний касир Уляна Дячук інформаційні про інвестиційні кроки, пороблені від часу попереднього засідання Екзекутива. Після одностороннього затвердження цих пропозицій інвестиційних кроків У. Дячук продовжувала своє звітування.

### ЗВІТ У. ДЯЧУК

Майно УНСоюзу за п'ять перших місяців 1982 року дало суму 46,951,174 дол. Ця сума, з огляду на кошти 30-ї Конвенції, впала на приблизно 200,000 дол. В червні ц.р. виплачено чергову дивіденду у висоті 580,179 дол., що це більше зменшить майно УНСоюзу. Збірка вкладок в першому півріччі 1982 року дала загальну суму 1,521,477 дол., найменшу за останні шість літ. Переглядом членів місячні рахунки, видно дуже великі відтягнення за довжиків у майже кожному більшому відділі. Відсотки від бондів і гіпотечних позичок були більш чим ті, які виплинули в першому півріччі минулого року.

У видатках дальше є помітний зріст виплат за згрозешлення грамот. Значно більше, як в минулому році виплачено за дозрілі вивинувальні грамоти, мабуть тому, що 20 літ тому рік 1962 був також конвенційним роком з більшою кількістю нових членів, забезпечених грамотами у вивинувальній класі. Децю вищі були цього року посмертні виплати.

Кошти Конвенції, ще далеко не всі, дали досі суму 348,129 дол. Виплачується ці кошти з Фондів Братських, які диспонує тільки сумою 210,338 дол., що



Нід час перших нарад (сидять, зліва): Г. Пашен, д-р І. Фліс, У. Дячук; (стоять, зліва): д-р М. Куропас, сен. П. Юзик, м-р І. Геврик, В. Сохан і С. Гавриш (фото: ред. Р. Сохан-Гадзевич)

створило недобір в цих фондах на суму 137,791 дол. Сама діста учасників Конвенції вносила 267,500 дол., а кошти подорожі других 71,648 дол., що разом дало суму 339,148 дол. Учасники зложили від себе пожертву в сумі 8,660 дол. на допомогу потребуючим українцям в Польщі, та 1,545 дол. на фонд правної оборони Володимира Половчак. Досі на допомогу українцям у Польщі члени пожертували через УНСоюз суму 33,500 дол.

Вже є новий наклад Енциклопедії Українознавства том І, третє видання, кошти якого вносять 26,557.60 дол. за 1,000 примірників.

Корпорація Дому УН Союзу мала в першому півріччі ц.р. прибутки у висоті 1,082,186 дол., на 72,000 дол. більше, як рік раніше. Видатків було на суму 1,099,205 дол., також на 229,730 дол. більше, як у 1981 році. Найбільша різниця у видатках помітна у висоті виплачених відсотків, яка поміж роками виказала зріст на 133,000 дол. Цей зріст був спричинений тим, що у 1982 році виплачено відсотків за позичку УНСоюзу на 122,500 дол. більше, як в 1981 році. На день 1-го жовтня ц.р. дозріють 104 боргові зобов'язання на суму 936,000 дол., що їх Екзекутива старатиметься відновити на новий термін.

**ЗВІТ В. СОХАНА**

В першому півріччі 1982 року, тобто по кінець червня ц.р., приєднали секретарі та організатори 1,037 нових членів, в тому 322 до департаменту молоді, 585 до департаменту дорослих та 120 з акцидентовими грамотами. За цих шість місяців втратив УНС 653 членів внаслідок передчасних грошових зворотів, 530 із розрізними вивинувальними грамотами, 734 грамоти з повністю заплаченими вкладами та 466 членів, які померли. Більші втрати у згрозешлених грамотах були сподіваними з огляду на економічну ситуацію, як теж сподіваними були більші числа дозрілих виплачених грамот, тому що 1982 рік був двадцятим річницею успішного конвенційного 1962 року, в якому багато членів набуло 20-річні вивинувальні та платні грамоти. З кінем червня 1982 року нараховував УНС 59,948 активних членів та 82,543 членів у загальному числі членів, включно з виплаченими грамотами та грамотами на безплатному продовженні забезпечення. На чисто втратив УНСоюз за цих шість місяців 1982 року

(Закінчення на стор. 4)

## РЕЗОЛЮЦІЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС В СПРАВІ ПРАВОПОРЯДКУ В УККА

Джерзі Сіті, Н.Дж. — „Ми, Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу, зібрані на своїх звичайних нарадах в дні 22-го липня 1982 року та виконуючи мандат 30-ї Конвенції УНС в травні ц.р., однодушно рішаємо: у постійному порозумінні та при повній співпраці з усіма іншими членами Комітету за Правопорядок в УККА поробити всі дальші необхідні заходи для поновного оформлення такої нашої репрезентативної громадської централі, яка продовжувала б світлі традиції УККА з-перед XIII Конгресу та його попередників“ — сказано в резолюції, яку однодушно схвалив обраний 30-ю Конвенцією УНС в травні ц.р. Головний Екзекутивний Комітет на своєму першому в новій каденції звичайному засіданні в четвер, 22-го липня ц.р., в прийнятості всіх головних урядовців: головного передсідника д-ра Івана Фліса, заступника головного передсідника д-ра Мирона Куропаса, головного директора на Канаду сен. Павла Юзика, новообраної заступниці головного передсідника Глорії Пашен, головного секретаря Володимира Сохана, головного касира Уляни Дячук та новообраного головного організатора Степана Гавриша. Крім резолюції, Головний Екзекутивний Комітет рівночасно схвалив внаслідок затвердження Конвенцією фондів на народні цілі 2,000.00 доларів на потреби Комітету за Правопорядок в УККА.

Схвалення резолюції в справі правопорядку в УККА було одною із багатьох актуальних справ, що їх розглянув та вирішив новообраний Головний Екзекутивний Комітет УНС на своєму першому засіданні в новій чотирирічній каденції.

Тому, що всі дотеперішні заходи створеного при активній участі УНС Комітету за Правопорядок в УККА досі не дали того правопорядку в тій нашій громадській централі, грубо порушеного підготовкою, веденням і вислідом XIII Конгресу Українців Америки в жовтні 1980 року, не мали досі жодного успіху, бо його навіть найдалше йдучи пропозиції компромісового поладження конфлікту не тільки не зустрілися з будь-якими виявами доброї волі з боку теперішніх речників УККА, але й зустрілися тільки з їхньою неспотвореністю.

Тому, що теперішній УККА під виключним проводом одного тільки ідеологічно-політичного угруповання, відомого під назвою Українського Визвольного Фронту, під ідейним, організаційним і програмовим оглядами вже не відповідає ані характерові, ані завданням тієї громадської централі, якою до XIII Конгресу був УККА, і

Тому, що така централія, якою до XIII Конгресу був УККА, конечно потрібна.

Отже тому, ми, Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу, зібрані на своїх звичайних нарадах в дні 22 липня 1982 р. та виконуючи мандат 30-ї Конвенції УНС в травні ц.р., однодушно рішаємо:

У постійному порозумінні та при повній співпраці з усіма іншими членами Комітету за Правопорядок в УККА, зокрема з нашим братим Українським Братським Союзом, поробити всі дальші необхідні заходи для поновного оформлення такої нашої репрезентативної громадської централі, яка продовжувала б світлі традиції УККА з-перед XIII Конгресу та його попередників, базовані на принципах громадської єдності і народовладдя, у постійній розбудові та закріпленні належного нам місця в американській мозаїці і в нашій постійній допомозі нашою українською народом в його змаганнях до волі і незалежності.

**БУВШИЙ ЗАСТУПНИК ПРЕЗИДЕНТА** у Філіппінах Емануель Пелес був важко поранений, а його шофер згинув у атентаті в Манілі. Він повертався додому із прийняття, що його влаштував філіппінський міністер закордонних справ Карлос Ромуло. Два авто озброєних людей загордило дорогу авто Пелеса і вистрелили в нього і в його шофера.

## ЗСА ВІДКИНУЛИ „ДОКУМЕНТ“ Я. АРАФАТА

Вашингтон. — Адміністрація президента Роналда Регена відкинула „документ“ Ясіра Арафата, лідера Палестинської Визвольної Організації, який складається з одного тільки рішення і яке звучить у дослівному перекладі: „голова ПВО Арафат визнає усі дотеперішні резолюції, які відносяться до палестинської проблеми“. „Документ“ написаний на картці паперу і підписаний Арафатом.

Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив на спеціальній пресовій конференції, що Уряд ЗСА не може визнати достатнім такої заяви ПВО, яка до речі, ані словом не згадує про право Ізраїля на самостійне існування. Спікс підкреслює у розмові з кореспондентами, що переданий конгресменом Полом МекКлоскі, республіканцеві з Каліфорнії „документ“ не сповняє передумов З'єднаних Штатів Америки, а власне сповнення їх стимулювало б започаткування безпосередніх розмов між представниками ЗСА і ПВО. „ЗСА ніколи не визнають партнерства ПВО і не започаткують переговорів, поки лідери цієї організації не визнають резолюції Об'єднаних Націй, чч. 242 і 338, на підставі яких була закінчена війна на Близькому Сході в 1967 році і були започатковані переговори, які закінчилися підписанням договору у Кемп Дейвіді з виразним підкресленням права Ізраїля на самостійне існування“, — заявив Л. Спікс під час згаданого конференції.

Ізраїльський амбасадор до ЗСА Моше Аренс при тому заявив, що конгресмен МекКлоскі намагається рятувати ПВО перед загубеллю, даючи їй „штучний віддих“ перед смертю.

Аренс думає, що американський конгресмен, який, як також інші американські законодавці, зустрічався особисто з Я.Арафатом у Бейруті, є дещо наївний у підході до цілого комплексу справ на Близькому Сході. Також сенатор Деніель П. Мойніген, демократ з Нью Йорку, заявив, що МекКлоскі поставив себе і присутніх з ним американських законодавців в дуже незручне становище, бо Арафат фактично підвів їх своїм „документом“.

Вмижчасі ізраїльське лєтунство вже п'ятий день підірив бомбардує палестинські позиції, висаджує в повітря склади з амуніцією і зброєю, ширить паніку серед прихильників ПВО. Дуже неприємною для Ізраїля була резигнація командира бригади, полковника Елі Гева, який попросив головне командування ізраїльської армії звільнити його з цього посту, бо він відчуває несправедливість у веденні цієї війни і ніколи не зможе дати наказу підлеглим йому воєнкам штурмувати західну частину Бейруту для остаточного знищення партизанських частин ПВО. Речник міністерства оборони в ізраїльському уряді заявив, що полк. Гева сам попросив про звільнення і головне командування погодилось задовольнити його прохання.

Якщо йдеться про переселення партизанів ПВО до іншої арабської країни, то досі тільки Судан погодився прийняти їх до своєї країни, але тільки, як цивільних поселенців без зброї. Речник Уряду у Вашингтоні заявив, що Америка радо вітатиме кожну ініціативу розв'язки палестинської проблеми і кожну ofertу арабських країн щодо переселення ПВО.

## В Америці

**ДЕЯКІ ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ** вбачають зворот Індії до західної економіки і формування прозахідної політичної орієнтації, розчарувавшись ранішими обіцянками Советського Союзу й інших соціалістичних країн, які багато обіцяють, але мало дають. Ці самі спостерігачі думають, що одною з проблем при обговоренні прем'єр-міністра індійського уряду Індіри Ганді з президентом ЗСА Рональдом Регеном буде власне проблема зближення Індії до ЗСА. І Ганді прибула до ЗСА у вівторок, 27-го липня і тут вона під час зустрічі з Президентом і його близькими співробітниками, намагатиметься розв'язати деякі пекучі проблеми Індії. Як відомо, І Ганді була першою, яка надіслала до Вашингтону після вибору Р.Регена на Президента ЗСА не одну, а дві телеграми: одну з особистими привітаннями для Президента, а другу з пропозицією започаткування приязного діалогу між ЗСА і її країною.

**ГУБЕРНАТОР КАЛІФОРНІЇ ЕДМУНД БРАВН** публічно заявив, що секретар внутрішніх справ Джеймс Г. Ватт повинен зрезигнувати зі свого посту з цієї причини, що він написав листа до ізраїльського амбасадора у Вашингтоні, в якому він мав закликти американських жидів підтримувати політику енергетиків президента Регена, якщо вони дають про американську підтримку Ізраїля. У відповідь, секретар внутрішніх справ Ватт заявив, що його лист до ізраїльського амбасадора Моше Аренса у Вашингтоні був його персональним листом і в ніякому разі не був виявом поглядів чи бажань Білого Дому.

**АГЕНТИ ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА ІНВЕСТИГАЦІЙ** в Наксвіллі, Тенн., викрили велику кількість зброї, динаміту наркотиків і компютерів у кімнатах ІМКІ, два блоки від Світової Виставки, яку тепер відкрито в цьому місті. Поліція заарештувала Майкела Джерарда Кінга, який мешкає в тих кімнатах ІМКІ, і який є помічником на площі для паркування. Між визначними відвідувачами на виставці мають бути колишні президенти Америки: Джиммі Картер і Джералд Р. Форд.

**ПОЛІЦІЙНІ ДЕТЕКТИВИ В БРУКЛІНІ** арештували 27-річного Рікарда Діаса, одного з групи правдоподібних вбивників, які застрілили двох сторожів при грабунку 40,000 доларів в секції Бей Рідж у Брукліні. Поліція далі пошукує ще трьох мужиків, які мали брати участь в грабунку і у вбивстві.

**СЕНАТОР ЛАРРІ ПРЕССЛЕР** (Р-СД), АК ЧЛЕН сенатської комісії для закордонних справ, зв'язався з резигнації амбасадора в Лівані, тому що він є платним дорадником фірми Бектел, що співпрацює з рядом арабських держав на Близькому Сході. Сенатор Пресслер є тієї думки, що членство Габіба в цій фірмі спричинило т. зв. „конфлікт інтересів“ з його становищем як державного секретаря. Державний Департамент, однак, через свого представника заявив, що, на думку Уряду, в даному випадку немає жодного „конфлікту інтересів“.

# СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх читачів від надання матеріалів, які не відповідають дійсності. Редакція не несе відповідальності за зміст наданих матеріалів. Редакція не несе відповідальності за зміст наданих матеріалів. Редакція не несе відповідальності за зміст наданих матеріалів.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСЮЗУ 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

## Америка — „міжнародний поліціант“

Рішення президента Регена вислати до Лівану військове з'єднання, як частину міжнародного війська, яке завололо б врешті мир у тій арабській країні, яка кривавилася спершу у громадянській війні на тлі анахронічної релігійної ненависті між тамтешніми християнами і мусульманами та пізніше у війні між палестинськими екстремістами й ізраїльцями — це рішення знайшло негайний негативний відгук по стороні американських ліберальних демократів. Мовляв: Америка не може стати міжнародним поліціантом, — не повинна втручатися своїм військом до будь-яких закордонних конфліктів і повинна щонайвище обмежитися до ролі миролюбного дипломатичного посередника. Таке ставлення американського ліберально-демократичного табору знайшло — очевидно — прихильний відгук у Кремлі. Брежнев — „перестеріг“ Америку, щоб вона активно не втручалася до війни в Лівані, бо тоді, мовляв — і Советський Союз буде примушений „відповідно достосуватися“.

Це, очевидно, тільки пропагандивний маневр для „збереження обличчя“ кремлівських володарів і для внутрішнього комуністичного вжитку. Бо Брежнев і його дорадники напевне здають собі справу, що американський Президент не може піддаватися політичному шантажеві і змінювати свої рішення під впливом советських погроз. Деякі американські коментатори висловлювали здогад, що максимум реакції Москви на вислання несповна двох тисяч американської морської піхоти до Лівану було б вислання стільки само советського війська до Сирії. Але це була б провокація на адресу однаково Ізраїля, як таких арабських ворогів Москви, як противників Ізраїля Савдійська Арабія чи Йорданія. І Кремль так само не хоче третьої світової війни з будь-якої причини, тим паче з причини далекого Лівану, як не хоче її Білий Дім. Тому правильно, що Реген і новий державний секретар Шульц навіть не відповіли на ту погрозу з боку кремлівських володарів.

Аргумент американських пацифістів, чи радше „принципових“ противників кожного республіканського уряду, що Америка ніби не повинна стати міжнародним поліціантом — демагогічний і по суті недоречний. Поперше — слово „поліціант“ — почесне, а не образливе. Мільйони мешканців Нью Йорку й інших великих американських міст налягали на свої міські управи, щоби не редукувати поліційного апарату з уваги на брак фондів, а робити заощадження в інших ресортах міського апарату, а поліційний апарат збільшувати, бо це гарантія безпеки життя і непорушності матеріального добробуту всіх громадян. Можна почути аргумент, що сам вид поліційної уніформи у ньюйоркських підземках відраджує злочинців. І цей факт можна приврянити до міжнародної ситуації. Вона неспокійна, від злочасного Ялтинського і Потсдамського договорів наприкінці Другої світової війни — постійною загрозою для світового миру є російсько-комуністичний імперіалізм. І нема іншої протизаги йому, як тільки збройна сила американської великодержави.

Гасло, що Америка не може бути „міжнародним поліціантом“, стало модне в ліберально-демократичному світі під час В'єтнамської війни. Але В'єтнамська війна, яку започаткували і вели п'ять американських президентів, була по суті правильна і справедлива, а прогала Америка ту війну тільки тому, що спартачили її цивільні ліберальні дорадники президента Джансона, які спутали руки генералам і вели ту війну за принципом „обмеженими засобами для обмежених цілей“, замість використати свою мілітарну перевагу, помаршувати до Ганую, знівеліти тамтешній комуністичний режим і завести мир на всьому Індокитайському півострові з демократичним ладом. Це було б гідне завершення акції „американського поліціанта“. Річард Ніксон проголосив доктрину, що ЗСА допомагатимуть тим країнам і народам, які самі будуть боротися за свою волю. Реген погодився вислати до Лівану американське військо — так, як це зробив був Д. Айзенгавер у 1958 році, завівши тоді мир у тій країні.

І коли ліванський уряд звернеться до ЗСА офіційно з проханням допомогти йому завести лад у тій схваткованій країні, яка врешті прагне позбутися і палестинських терористів і сирійських „приятелів“, тоді ЗСА не можуть відмовити своїй допомогі. Бо ЗСА є міжнародною потугою з інтересами по всьому світі. Роля „міжнародного поліціанта“ — почесна і корисна для справи миру і безпеки.

ІЗІДОР МАЛЬМИСЬКИЙ. МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ комуністичної Куби. У Гречії на офіційну триденну візиту. Поінформовані джерела повідомляють, що він має намір зустрінутися із соціалістичним прем'єр-міністром Гречії Андреасом Пандарей і передати йому запрошення диктатора Кастра на відвідини Куби в найближчому майбутньому. Речник греческого уряду заявив, що головною ціллю переговорів буде дві справи: збільшення економічної вигоди і встановлення амбасад у столицях обидвох держав. Гречія і Куба втримують дипломатичні зв'язки тільки через свої місії.

Протягом жорстокого двадцятиго століття знищувалося стільки добрих і гарних слів та фраз, що хто тільки почує сьогодні слово „мир“, той знає низькопробну вартість і того зношеного слова. Комуністичні та інші диктаторські держави, звичайно, озброєні „по зуби“ всякою зброєю, не виключаючи ядерної, найголосніше вигукують про „мир, про свій „миролюбний заход“. Водночас вони не занедають ще голосніше плямувати справжні миролюбні країни та засуджувати за їхню неіснуючу пляну агресивного характеру.

Советський Союз веде перед у цьому подвійному ділі та ще й проводить агресивні війни т. зв. локально-го чи регіонального характеру: наїзд на Афганістан і постійний тиск на Польщу — ось зразки такої миролюбної політики. А що говорити про війни „через своїх посередників“, кубинців на території Африки (в Анголі та Етіопії) та сирійців і палестинців на Близькому Сході!

Здорові частини суспільства. Заходу помалу протверезилися від цієї підступної пропаганди і розуміють, що за словами „мир і роззброєння“ таїться найвища клясична теза: „Хочеш миру, то готуй війну“. Очевидно, йдеться про встановлення „московського миру“ згідно з інтересами російської імперії.

Миролюбний бумеранг  
Сьогодні, коли вже й на

Роман Рахманнін

## ПРАВДОМОВНІ МИРОЛЮБЦІ ПРОТИ ФАЛЬШИВИХ МИРОТВОРЦІВ

Заході пригасили демонстраційні вигукі збаламучених „пісників“, гасло „мир і роззброєння“ бумерангом обернулося проти тих, хто його фальшиво підсунував демократичним суспільствам. У комуністичних державах і навіть у самій советській Росії виникли групи ширих миролюбців, які перед свої власні суспільства висунули вимогу: „Наші уряди повинні самі дати доказ свого миролюбства і обмежити озброєння своїх армій“.

„Розпочався цей рух, як воно не дивно, у комуністичній Східній Німеччині, громадяни якої вирішили покритикувати прикладом своїх єдинокровних братів і сестер у Західній Німеччині. Як відомо, в Західній Німеччині були чи не найбільші демонстрації проти ядерної бомби, проти крилатих ракет і проти невтронних стрілен. Минулого року, наслуховавшись цих і офіційних балабол про небезпеку від такої зброї, східнонімецькі протестантиські діячі та письменники оформилися в миролюбне протидержавне товариство. Його члени і прихильники явно-славно тривожаться можливістю, що Советський Союз (а не тільки Америка) може застосувати будь-яке з цих озброєнь і перетворити Східну Німеччину в

нищівне бойовище. Адже Східна Німеччина являє собою форпост Советського Союзу з його Варшавським військовим табором союзників - Польщі, Чехословаччини, Угорщини, Румунії та Болгарії.

Миролюбність східнонімецьких громадян проявилася зокрема у їхній вимозі припинити мілітаристські навчання і виховання дівчорі у початкових і середніх школах. Така комуністична програма навчання нагадує ім гітлерівську програму військової підготовки майже від дошкільної. У Советському Союзі подібна програма навчання обов'язує всіх росіян і їхніх підневільних співгромадян кожної національності.

Речники миролюбного руху в Східній Німеччині вимагають від свого режиму дати законне право молодим рекрутам відмовитися від збройної служби і вибрати собі миротворче заняття у війську, як санітарна служба чи адміністративно-допоміжна.

### Партія і Церква

Це звучить, як парадокс: компартія Східної Німеччини витратила мільйони марок і доларів на підтримку фальшивих миротворців-демонстрантів у Захід-

ній Німеччині. А тим часом її власні члени та непартійні громадяни Східної Німеччини стали на позиції миролюбства широго. Багато з-поміж них відмовляється від військової служби, щоб не воювати проти західних німців і їхніх союзників американців, французів та англіївців.

Звичайно, влада застосувала репресії супроти цих ентузіастів миру. Тих східнонімецьких громадян, які носили відзнаки з написом „Перекрутити мечі на плуги“, комуністична міліція притримувала і переслуховувала. Про настрій східнонімецьких народних мас свідчить таке яскраве явище: відколи німецькі протестантиські проповідники почали голосити миролюбні ідеї та закликати до роззброєння власного суспільства, відтоді їхні пустіючі церкви почали заповнюватися вірними середнього і молодого віку!

Угорщина під тим самим впливом

Не зважаючи на тиск партії, Угорська Католицька Церква стала так подібним речником антиядерного руху. По містах і містечках постали дрібні, але завзяті групи ширих миролюбців, які, в ім'я збереження свого народу, відмовляються від військової служби в угорській комуністичній армії, окрилені фальшивими миротворчими фразами.

Головного речника того (Закінчення на стор. 3)

### 6) По Міністерству народної освіти

6. Посилити нагляд з боку місцевого освітнього начальства, щоб не допускати в початкових учбових закладах викладання будь-яких предметів на малоросійському наріччі.

7. Очистити бібліотеки всіх нижчих і середніх училищ у малоросійських губерніях від книг і книжок, що їх забороняє 2-й параграф цього проекту.

8. Звернути серйозну увагу на особливий склад викладачів по учбових округах Харківській, Київській і Одеській, вимагаючи від попечителів цих округ іменного списку викладачів з зазначеною оцінкою про блягонадійність кожного у відношенні до українськості тенденцій, і тих, хто позначений неблагонадійністю або сумнівною оцінкою, перевести (на працю) великоросійські губернії, замінюючи (цих) народженіми губерній (російськими).

10. Закрити на невизначений час Київський відділ Імператорського Географічного Товариства і дозволити потім відкрити його знову, надаючи право місцевого Генерал-губернаторові клопотатися про його відкриття, але з усуненням названих тих осіб, які хоч чинити сумніви щодо їхнього російського напрямку...

Нарешті, до питання про рівноправність народів Росії, прицитує програму Всеросійського Національ-

Александр Максудов

## ПРО РОСІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ І „ЗАХІДНІ ІНОРОДЦІ“

ного Союзу, що існував у початку цього століття:

„Без приємних кривлянь і лицемірних застерєжень ми увели в наш статут першу догму національності — панування свого племені в державних межах. Ми, Божою милістю, народ російський, володар Великої, Малої і Білої Росії, приймемо це володіння за виключну милість Божу, якою ми зобов'язані дорожити і яку ми покликани охороняти усякими засобами. Нам, росіянам, не даром далось це панування, і нема що, ні з того ні з цього, ділити здобуті царственні права з підкореними інородцями, — що ж тут розумного, скажіть на милість! ? Навпаки, це вершок політичної недоумкуватості, і це являє себе історичну марнотратність... Сама природа висунула плем'я російське серед багатьох інших, як найбільш міцне і обдароване. Сама історія довела нерівність маленьких племен з нами. Скажіть же, що тут розумного іти проти природи і історії та укріплювати рівність, якої нема. І чи справедливо давати одні ті самі права будівничим російської держави і руйнівникам її? (Форми національного руху в сучасних державах“, С. Петербург: Видавництво „Об-

щественна польза“, 1910. Стор. 296-297).

Читач може заперечити, що панове С. Левицький, Н. Нефедов та інші російські патріоти, автори „Н.Р.С.“, дуже далекі від подібних закликів до панування. Це правильно. С. Левицький і Н. Нефедов стоять за рівність. Вони лише хотять пригадати, як добре жилося (за їхніми спостереженнями) неросіянам, народам імперії, особливо „спритним і метким інородцям“ (термін С. Левицького), які могли „жити без нестатків і не, знавства гніту“. Наші автори зовсім широко дивуються, чому це потомки інородців, які проживають у ЗСА, згадують добрий старий час без будь-якого розумлення і зворушення.

Насправді панове С. Левицький і Н. Нефедов роблять лише перший крок на шляху регресивності російської імперської свідомості. Вони швидко оброняються, як нападники; впевняють, всього-навсього, що не було, або майже не було національного панування в дореволюційній Росії; всі жили непогано, ніяким мовам ніщо не загрожувало, усімлення якщо і були, то найбільш незначні. Можна лише пожалкувати, що спіраються автори на доказів своїх тверджень

не на документи, а головним чином на свідчення власної пам'яті. Тому, мабуть, і обминули їхню увагу три польські повстання, „усмиренья Кавказу“, вимирання народів Сибіру, черта (смуга) осліпости для жидів і інші дрібниці.

„Наскільки пам'ять — ненадійне джерело, демонструє курйоз, що приключився панові Н. Нефедову. Він гнівно обурювався участю царя Катерини II у розподілі Польщі: „Жодного оправданню не підлягає і згода Катерини Великої з Австрією і Німеччиною про розподіл Річпосполитої. Цей факт заслуговує на засуд не лише з моральної точки зору, але і з пункту бачення інтересів Російської держави. Захват східної Польщі загальмував прогрес Росії, бо управління ворожою державою вимагало від уряду багато енергії, уваги і колосальних витрат“ (Н.Р.С., 16-го травня).

Патос цього вислову чудовий, але тільки незрозуміло, що автор має на увазі під „Східною Польщею“, яку даремно приєднала і, отже, слід би її віддати. Як відомо, після першого поділу Польщі, до Росії відійшли (буду називати лише окремі великі міста) Полоцьк і Вітебськ; після другого поділу — Мінськ, Житомир, Каменецьк; після третього поділу — Брест, Гродно, Вільнюс. (Закінчення на стор. 4)

Святослав Караванський

## Дружня Бесіда

ПІТАННЯ: 3 ваших бесід я зрозуміла, що ви заперечуєте підпільну боротьбу, як засіб визволення поневоленої нації? Чи правильно я зрозуміла?

ВІДПОВІДЬ: Такий висновок неправильний. Ішлося не про мов стовплення до підпільної боротьби, а про можливість переходу на легальні методи боротьби тих, хто ними досі не послуговувався. На мою думку такої можливості нема. Це аж ніяк не свідчить про мов заперечення підпільної боротьби взагалі.

Творчі революціонери не повинні відкидати жадних шляхів, що ведуть до здійснення їхньої мети і вміло використовувати, як легальні, так і нелегальні методи, поєднуючи та комбінуючи їх залежно від обставин.

Щодо підпільних методів боротьби, то вони вимагають від організаторів великого уміння, великого досвіду і в умовах тоталітарно-поліційних режимів знання тактики ворога, який ні на хвилину не припиняє стежити за ними точками де може виникнути підпілля. Коли на Україні 1941 року виступили похідні групи ОУН (обох напрямків), московська контррозвідка відразу ж дала вказівку своїм агентам в Україні засилати до створених осередків ОУН своїх людей. Проникнення цієї агентури до свіжотворених осередків свідчило про неізнаність організаторів

підпілля з підступними методами ворога. Наявність засланої Москвою агентури в осередках визвольної боротьби на Україні дозволила КГБ ліквідувати підпілля в самому зародку. Так, в Одесі на другий день після „звільнення“ її від німців, пройшли арешти серед підпілля ОУН обох напрямків (за винятком провокаторів). Доля старших — розстріл, доля молодших — довірочні речення. Не виключено, що в деяких випадках провокатори давали наказ вихити на Захід і творити чорну роботу і на еміграції.

На теренах Західної України ситуація виглядала краще, бо організатори підпілля краще знали населення з якого добивалися кадрів підпільників. Однак на сьогодні Москва має і там широку сітку провокаторів, чия завдання вишукати можливі підпільні організації. КГБ підступно завербовує в своїх агентів колишніх в'язнів. Колишні в'язні користуються повагою серед молоді. І саме з таких людей Москва вербує провокаторів. Справа недавно засудженого Крайнева — яскравий тому доказ.

Оже, на мою думку, властиво до підпільних методів може лише той, хто добре знає тактику ворога і певен, що в лавах немає провокаторів. Підпілля ж насичене агентурою — це ніщо інше, як пастка КГБ.

### 3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

#### ЩЕ ПРО „ДЕШО...“

В „Свободі“ з 15-го червня ц. р. була подана критична замітка Михайла Добоса під назвою „Дещо більше про радіопередавання й українську культурну годину“, як відгук на мою скромну згадку („Свобода“ з 28-го травня ц. р.) виключно про другу річницю існування радіопрограми „Українська культурна година“ із станції WOLC в Порт-Джервісі, Н. Й. Зміст цієї замітки, в основному, це повторення за мною про те, що така радіова „програма в цілості багата змістом, а слово переплетене гарною, добірно музичною“. Про це і трохи більше писав і я. Але те відмінне, що, очевидно, спонукало Михайла Добоса взятися до творчої роботи, можна знайти в кінці його допису. Саме там він подає „виправлену листу“ імені людей, що фінансово підтримують „Українську культурну годину“, між якими не забув згадати й себе, та називав імена й таких, які жодного датку на ту цілі не склали. Не хочеться вірити, щоб це трапилося тенденційно, бо, певно, М. Добос свідомий того, яку шкоду таким „виправленими листами“ він завдає справі збірковій акції для підтримання „абсолютно потрібної“ радіопрограми.

Що ж трапилося? Тут має місце розгубленість думок автора, спричинена його недостатньою поінформованістю про тему, на яку він взявся писати.

Наведу лише кілька прикладів. М. Добос кидає мені звинувачення, що в моєму дописі нічого не було згадано про українську громаду в Глен-Спей та що, „написане Миколою Лихоласом не відіграє жодного правдивого стану і що поза радіопередач... нічого в громаді не діється“. Де Крим, а де Рим, а де дядькова хата! Мій допис був виключно лише про радіопередачі, а не про громадське життя села.

Очевидно, тут М. Добосів ідеється вимовкою про Ярослав Гунчак, але ж сьогодні ця лавнавітка деклараторка нічого спільного з радіопрограмами не має, а я писав про активно діючі сили, що причиняються до успіху радіоавдіцій.

Таких недоглядів є більше: радіопрограма „Українська культурна година“ була започаткована 1980 року, а не 1979, не була відновлена, а створена на цілковитій основі та стала єдиною тривалою недільною програмою в нашій місцевості. Щоправда, в своїй історичній згадці про початки організації радіо-авдіцій, М. Добос згадує й такі, що існували до часу започаткування „Української культурної години“, але всі вони були одноразово-доривочні, або сезонного характеру.

Микола Лихолас, Глен-Спей, Н. Й.

Анна Власенко-Бойчук

## СТУДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УВУ МЮНХЕНСЬКОГО ПЕРІОДУ

(1)

Коли наслідком Другої світової війни найбільше число української еміграції опинилося у Баварії, як місце нового осідку Українського Вільного Університету вибрано Мюнхен, в околиці якого замешкали колишні пражські професори-емігранти з Польщі й СРСР. Мюнхен — столиця Баварії надавав на сталий осідок нашого університету, тим більше, що крайовий уряд Баварії поставився прихильно до пропозиції цієї унікальної наукової інституції у Західній Європі.

Другим рішачим чинником був факт, що в містах і містечках Баварії згромадилися також основна маса студуючої молоді, університетські студії якої у різних країнах перервала війна та її молодша віком молоді, яка до того часу не мала ніякої змоги студіювати та займалася іншими справами. Тодішню українську студентську молоді В. Кульчицький Гут характеризує так:

„З 1945 р. досить багато говорили і писали в нас про студентство. Писали в студентських журналах (що на 2-му чи на 5-му числі переставали появлятися), писали в ліцензійованій пресі. Освітлювали студентство з різних сторін: із сторони „світлоглядно-ідеологічної кризи“, „пасивізму“, „реалізму“ чи навіть „ентузіастичного реалізму“ і... із сторони пашкарства. Напали на нього і боронили його аналізували його сьогоднішній стан і давали йому поради. Звичайно, загалом стверджували, що студентство сьогодні майже зовсім усунулося від політики, а більше звернуло увагу на книжку“.

У вищевказаній політично-полемічній статті з жалем стверджується, „що студентство усунулося від політики“, а звернуло свою увагу на книжку, очевидно, використовуючи той ранній еміграційний період на науку і знання. Власне наслідком обопільного ентузіазму ініціативної групи професорів і сотні зацікавлених наукою студентів

відновлено виклади УВУ всього півроку після закінчення війни. Таким чином почався другий мюнхенський етап УВУ в січні 1946 року, що тривав досі і продовжує успішно не лише наукову, але теж і навчальну програму.

Студії української літератури в УВУ в роках 1946-1982 можна було б поділити на три стадії: перша: систематичне навчання в роках 1946-1956; друга: позаочні курси (скрипти), тези і дисертації 1956-1965; третя: щорічні літні семестри для осягнення ступня магістра і доктора і т. зв. „Мюнхенський проект“ та педагогічні курси, що включають літературу в 1965-82 роках.

Літературні студії у першій стадії проходили під знаком „великої літератури“, до якої змагали еміграційні поети і письменники згуртовані в товаристві „МУР“, та рівночасно, деякі з них були студентами УВУ. Овочами цього першого й найуспішнішого періоду були такі важливі праці: „Історія української літератури“ — проф. Леоніда Білецького, видана в 1947 році та дві праці проф. Юрія Шевельова — тоді Юрія Шереха: „Сучасна українська літературна мова, 1949; і „Галичина в формуванні нової української мови“, 1949 рік.

У тому часі професорський склад доповнено новими силами на обох факультетах, а професорами на філософському факультеті були: літературознавці: Леонід Білецький, Микола Глобенко, Володимир Державин, Павло Зайцев, Василь Лев, а пізніше Юрій Бойко Блохин і його дружина О. Суліма-Блохина. Слов'янські філологи: Юрій Шевельов, Роман Смаль-Стоцький, Кость Кисельовський, Ярослав Рудницький, Олександр Горбач, Константин Біда, Яків Гурський, Олександр Кульчицький — філософ, Омелья Прицак — орієнталіст, Іван Раковський — антрополог.

З огляду на те, що моя стаття обмежується лише до літературних студій в УВУ, нижче подаю характеристику і найважливіші біо- і бібліографічні дані про літературознавців і тих, творя яких пов'язані з українською літературою.

Леонід Білецький — (1882-1955) був доцентом Кам'янецького університету в роках 1918-20, професором львівського університету (1920-23). На еміграції у Празі був директором Педагогічного Інституту та професором УВУ, хоч викладав на факультеті права, спеціалізуючись в істо-

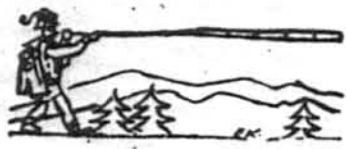
рії тексту й інтерпретації „Руської Правди“. Ранні його праці — це „Основи літературної критики“ та „Перспективи літературної критики“, видані в 1925 році, а в 1947 році опублікував Л. Білецький „Історію української літератури“. Останньою його працею було видання чотиритомового „Кобзаря“ Т. Шевченка з власними інтерпретаціями. Як професор він був дуже милий, а його улюбленим курсом була усна словесність, хоч він викладав теж драму та вів курси — Шевченко і Котляревський, про яких він написав окремі праці. В останніх роках досліджував джерела і текст „Руської Правди“. Обширний рукопис тієї праці привіз зі собою до Канади, однак доля того рукопису невідома, хоч проф. Білецький хотів його видати.

Микола Глобенко — (1902-1957) педагог і спеціаліст української літератури XVII віку та її пов'язання з традиційними київськими доми: „Патерікон С. Косова“ і його інтерпретація виявляють добре опрацювання тих зв'язків. З історії нової літератури важливі його праці „Шевченко в советській літературі“ („Записки Наукового Товариства ім. Шевченка“ СХІ), мабуть, перша на цю тему і „35-літ української літератури в СРСР“, поміщена в Енциклопедії Українознавства та англійською мовою у „Слав'ян Рев'ю“ в 1954 році. Виклади його на УВУ були дуже цікаві, завжди основані на традиційних київських монументальних зразках, що він часто підкреслював. Професор Глобенко був членом НТШ і поміщував свої есеї у Записках НТШ.

Володимир Державин — (1899- ) філолог і літературознавець, критик. В Україні викладав у Харківському університеті, а в УВУ від 1946 року, був дійсним членом НТШ і шевченкознавцем: „Лірика й гумор в Шевченковому журналі“ — 1928, „Квітка-Основа'яненко“ — 1929, „Проблема класичності і систематика літературних стилів“ (Збірник „МУР“, II/—1946, „Поезія М. Зерова української класичності“ (М. Зеров „Сонетаріум“) — 1948. Як критик Володимир Державин відзначався строгістю й актуальністю, оцінюючи твори поодиноких авторів мюнхенського періоду. Любив перекладати античну поезію та західноєвропейських символістів і новокласиків. Як професор був суворий та вимогливий, тому студенти боялися його та пильно студіювали його виклади.

(Продовження буде)

## Нема то як на Союзівці!



Осели  
Українського  
Народного  
Союзу  
в Кетскильських горах  
біля м. Кергонксон, Н. Й.

КОЖНОЇ СЕРЕДИ І П'ЯТНИЦІ  
ЗАБАВА при звуках оркестри Союзівки  
Співає Галія Левунь  
Конферансьє — Галія Левунь

Субота, 31-го липня 1982 р.,  
год. 8:30 веч.

Конферансьє — Аня Дидик

Вокально-інструментальний ансамбль  
„МАЛЬВИ“ з Чикаго  
Мистецький керівник — Марія Гаврилюк  
Год. 10-та веч. — ЗАБАВА

оркестра —  
Аліка Худолія і Дорка Сенчишина

Неділя, 1-го серпня 1982 р.,

Виставка картин ПЕТРА ШОСТАКА  
Олії, шовкодруки і літографії

## ВІДКРИТТЯ СВЯТКУВАННЯ МОЛОДІ

Середа, 4-го серпня 1982, 8:30 веч.  
ДИТЯЧИЙ КОНЦЕРТ з участю оркестри ро-  
дини Федориків і дітей родини Круль.

П'ятниця, 6-го серпня 1982 р.

КОНЦЕРТ УЧНІВ УКРАЇНСЬКОГО  
МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ  
Сольові виступи:

Богдан Андрушин і Галія Левунь

Субота, 7-го серпня 1982 р., год. 8:30 веч.

## КОНЦЕРТ

Лідія Гаврилюк, сопрано  
Акомпан'юмент — Олесь і Юрій Фурди  
Павло Плішка, мол. — народні пісні  
Володимир Курило — актор  
Конферансьє — Галія Левунь

Велика холоджена зала „Веселки“

Тел. Союзівки — (914) 626-5641

## Думки молодого новоприбулого

Від декількох років до  
шести місяців тому трива-  
ло і посилювалось важливе,  
хоч майже незапам'ятане ук-  
раїнським суспільством  
Америку явище, а саме —  
чисельне зростання україн-  
ської громади через при-  
лив нової еміграції з Поль-  
щі. Якщо згадати, скільки  
місяця наша преса присвяти-  
ла недавнім втічам у Авст-  
рію, то дивним здається те,  
що мало хто свідомий фак-  
ту щорічного приїзду на  
вакації до Америки велико-  
го числа українців з Польщі.

Частина з них з цих вака-  
цій ніколи не повернулася  
до Польщі. Саме ці україн-  
ські еміграційні установи по-  
винні були присвятити не-  
менше уваги, ніж біженцям  
у Австрії, тим більше, що їм  
часто важче в Америці за-  
конною дорогою залишити-  
сь, ніж біженцям сюди  
приїхати.

Відносно недавно виник-  
ла думка зав'язання не лише  
персональних знайомих,  
але і групових контактів з  
недавніми емігрантами. Ве-  
лика у цьому заслуга Орга-  
нізації Оборони Лемківщи-  
ни, що її очолює Мирон  
Мицько, якій, мабуть, най-  
ближча доля земляків з Поль-  
щі.

Ініціаторкою зближення  
двох середовищ була член-  
киня ООЛ Катерина Мицько  
з Гемпстеду, Л. Ай., яка хоті-  
ла протидіяти загубленню  
частини нових емігрантів,  
переважно молоді, у чужо-  
му морі або у польських  
озерцях. З різних причин ук-  
раїнська місцева молодь і  
новоприбула з Польщі не  
нав'язують ближніх контак-  
тів. Творення окремих гуртів  
чи то під церквами, чи на  
забавах, вразило певно не-  
одного, але одна лише К.  
Мицько у всій ньюйоркській  
окрузі спробувала побороти  
існуючі між ними різниці  
виховання, світогляду і  
передусім мови.

Після кількох сходів у не-  
великому гурті заінтересо-  
ваних проведено 27-го бере-  
зня ц.р. у залі Організації  
Визвольного Фронту в Нью  
Йорку успішну зустріч но-  
вих емігрантів з Польщі та  
України з представниками  
українських установ та ши-  
рокою громадого.

Нав'язані контакти дове-  
ли до організування 5-го  
червня головою СУСТА  
Роксоланою Стойко-Лозин-  
ською ще однієї зустрічі,  
чим разом лише молоді і  
студентства.

Сходили ці попередили  
коротка звітна доповідь  
працівниці еміграційного  
уряду Лідії Савойки на тему  
нових еміграційних при-  
писів. Доповідь та особисте по-  
знайомлення були потрібні  
хоч би тому, що багатьох  
приїжджих із Польщі ошу-  
кують всілякі адвокати-спе-

кулянти, які буміто полага-  
ють всі еміграційні про-  
блеми, беручи за це перші  
важко зароблені або й позич-  
чені гроші. Відомі припад-  
ки ошукування через деяких  
поляків, а часом, на жаль,  
це роблять і свої.

Зустріч молоді проведена  
була в дружній атмосфері.  
У вступній записничій час-  
тині нав'язались нові знай-  
омства, дехто зустрів дав-  
ніх друзів уперше після виїз-  
ду з Польщі. Місцева мо-  
лодь виявила зацікавлення  
проблемами молодих укра-  
їнців у Польщі, які розпові-  
ли про їхнє відчуження у  
польському суспільстві, про  
приклад дискримінації, ук-  
раїнське шкільництво і сту-  
дентське життя.

Присутні були кілька учас-  
ників бесідських рейдів —  
вакаційних мандрів по рід-  
них землях. Розказали вони  
про значення цієї форми роз-  
ваги, про те, як частина з них  
вивчала два тижні рідну  
мову, культуру та історію,  
відкривала своє українське  
„я“. Згадали й про труднощі  
у переведенні рейдів зі сто-  
рони польської влади.

На зустріч запрошено од-  
ного з найновіших емігран-  
тів, студента, який був од-  
ним з засновників Спілки  
Українських Студентів По-  
льщі (СУСП). Він розповів  
про закладання цього това-  
риства у травні 1981 року,  
його завдання та про зусил-  
ся студентів, щоб СУСП за-  
реєстрували як повноправ-  
ну організацію. Довготри-  
валі переговори у польсько-  
му міністерстві вищої шко-  
ли закінчилися безуспішно.

Не визнано також литов-  
ського, білоруського та ні-  
мецького студентських то-  
вариств, дозволено нато-  
мість на подібне товари-  
ство негритянським сту-  
дентам з Африки. „І хто є тим  
негром?“ — питаються наші  
студенти з Польщі у своїй  
летючій. Провідників СУСП-  
у, які вели переговори з  
міністерством, після 13-го  
грудня 1981 року заарешто-  
вано.

Представники місцевої  
молоді розказали про свої  
проблеми. Обговорено між  
іншими потребу організу-  
вання українського студен-  
тського клубу в Нью Йорку,  
представлено пропозиції  
діяльності у ньому, згада-  
но про справу студентсько-  
го журналу. Поручено та-  
кож питання інформаційної  
допомоги студентам з Поль-  
щі у продовжуванні їхньої  
науки.

Заповідається, що спів-  
праця молоді продовжувати-  
меться надалі. Чи зуміє  
вона отримати корисне з  
приємним, і як будуть на-  
слідки того — покаже майбу-  
тнє.

Борис

## Правдомовні...

(Закінчення зі стор. 2)

руху в Угорщині о. Г. Булан-  
ні органи безпеки позбави-  
ли права виконувати свої  
священні обов'язки, а зокре-  
ма проповідувати, мо-  
вляв тому, що він  
„морально демобілізує“  
угорську молодь. А психич-  
но її „мобілізують“ і мають  
обов'язок мобілізувати  
партійні та державні уста-  
нови, звичайно, в інтересах  
совєтської Росії.

Здорове зерно  
миролюбства

Але й на російському кам-  
'янистому ґрунті помалу  
приймається зерно миро-  
любства. У центрі Росії, в  
самій Москві, вже проявила  
себе група ширших миролюб-  
ців, які не висовують партій-  
но-односторонніх закликів  
до Америки розб'ютих,  
але висовують що вимогу і  
до Кремля. Ця переважно  
інтелігентська група  
совєтського виховання від-  
крито й публічно пробує  
обмірковувати вигляди сто-  
сунків між т.зв. Сходом і т.  
зв. Заходом на базі обме-  
ження кількості зброї зокрема  
в Совєтському Союзі.

Адже саме громадяни зокре-  
ма Совєтського Союзу,  
агніваються під тягарем  
витрат на озброєння, яке  
використовується для воєн  
в Африці, на Близькому  
Сході та в Південній Азії...  
або воно старіється і перет-  
ворюється у брукт.  
Звичайно, совєтські  
органи безпеки вже засто-  
сували репресії супроти  
таких думуючих людей —  
справді ширших миролюб-  
ців. Понад сто осіб, які під-  
писали „Маніфест за сприя-  
ння взаємодовіря“, органи

## ПОДЯКА

20-го червня 1982 року відійшла у Вічність  
наша Найдорожча МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

## ВАРВАРА ЗОТОВСЬКА

З сороковим днем після смерті, Родина хоче зложити  
сердечну й особливу подяку о. В. Базилевському та отцям І.  
Ткачукові, К. Калиновському та М. Чернявському за урочисті  
відправи і теплі слова.

Родина дякує також диригенту проф. В. Завітневичу та  
катодральним хористам за жертвенну участь у всіх похоро-  
нних відправах, а Дружам і Знайомим Покійної за їхні молитви,  
пожертви на добродійні цілі та слова розради.

## ПАНАХИДА

буде відправлена у сороковий день, 1-го серпня 1982 року  
в церкві св. ап. Петра і Павла в Глен Спей, Н. Й., після  
Богослуження.

Донька — АННА БОЙЧУК з родиною



З великим жалем повідомляємо  
Рідних, Приятелів і Знайомих,  
що 14-го липня 1982 року в Гартленд, Вісконсін,  
відійшов у Вічність, ненаділю, на 74-му році життя,  
наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ВУЙКО І КУЗЕН

бл. п.

## РОМАН ГОВИКОВИЧ

ПРАВНИК І ІНДУСТРИАЛЬНИЙ ІНЖЕНЕР.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться дня 17-го липня 1982  
року в Гартфорд, Віск.

В глибокому смутку:

дружина — ЕЛЕОНОРА

дочки:

ПАТРИЦІЯ МІУТАЛЬ з мужем і дітьми

ДЖЕКЛІН СТИЛЬ з мужем і дітьми

вуйка — КАТЕРИНА НИЖАНКОВСЬКА

кузени:

ЯРОСЛАВ ГОВИКОВИЧ з дружиною

ДАРІЄЮ

ЗЕНОН НИЖАНКОВСЬКИЙ

АНАТОЛІЙ ЯРОСЕВИЧ з дружиною

ЯРОСЛАВОЮ

кузинки:

ТАНІЯ КОТІК-СТЕПАНОВИЧ

ІРЕНА АНДЕРС

І сини б. п. сестри НУНІ в Україні

і дальша Родина



## ПАВЛО БЛЕНДОНОГИЙ

14-го серпня 1926 — 30-го травня 1982 р.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими,  
що наш Найважливіший

СИН, МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

## Павло Блендоногий

відійшов у Вічність.

Народився в селі Ішкови, коло ріки Стрипи, Тернопіль-  
ської округи. Вчився в початковій школі в селі, а в гімназії  
в Бережанах до 1943 року. Коли формувалася Галицька Ди-  
візія, вступив в її ряди. Перший викид переходив у Кольмар,  
Франція. В 1944 р. прибув до Гайделбергу, був призначений до  
частини тактичних кулеметів 30-го полку, з яким пішов у Бій під  
Бродом. З отруєнням не вижив, помер у більшовицькому  
ноземі, де пробув 12 років. Вісім років у копальні міді,  
завсім знищили його легені і в 1956 р. його відправили до  
родинового села. Батьківської хати, в якій він виріс, йому не  
дали та не мав права нікуди переїхати. Того самого року  
одружився з товаришкою шкільної лавки і жінкою разом з її  
батьками. Завсідки борючись з хворобою, він не стало сили.  
Помер в шпиталі в Бережанах 30-го травня 1982 року.

Похоронили його в селі Ішкови. Вся громада села й  
околиці, і хто тільки його знав, прибули на похорон. Духова  
оркестра сусіднього села Росохатець провадила його цілу  
дорогу аж до могили. По обряді в церкві і відправі за  
могилою, місцевий хор, якого він був диригентом, відспівав  
над його могилою пару українських пісень.

Покойний залишив в Україні дружину Марію, дочку Анну  
з мужем Лещуком і вунучку Оксанку — 1 рік — у Львові та сина  
Дмитра в Києві. Тут в Баффало, Н. Й., залишив матір Тетяну,  
сестру Анну з мужем Петром Поліщук та синами  
Володимиром і Романом, брата Михайла з дружиною  
Надею та сином Петром і дочкою Зіркою з мужем.

Повідомляє горем прибіта мати —

ТАТІЯНА БЛЕНДОНА



Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими,  
що дня 25-го липня 1982 року, заохотена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність,  
після довгої і важкої недуги,

наша Незабуття І Найдорожча МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ,  
на 89-му році життя

бл. п.

## ТЕОФІЛІЯ з ДЕМЧИШИНІВ

## ПЕЛЕХ

вдова по бл. п. о. Василеві, б. директорка школи в Бужку, пов. Золочів, Україна.  
ПАРАСТАС — у вівторок, 27-го липня 1982 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведе-  
ні Насевича при 109-й Тейбор Рд., Філадельфія, Па.

ПОХОРОН в середу, 28-го липня 1982 р., о год. 9-й ранку, з того ж заведення до церк-  
ви Царя Христа при Каюга вул., а звідтам на цвинт.р у Факс Чейсі, Па.

В глибокому смутку:

НЕОНІЛА — донька з чоловіком о. ВОЛОДИМИРОМ

ДАРІЯ І ІРИНА — вунучки

ОРЕСТ — вунуч з дружиною ЛІДОЮ І з правнучкою ІРИНОЮ

Ближча і дальша Родина в ЗСА, Німеччині та Україні

Замість квітів, проситься скласти пожертви на Український Освітньо-Культурний  
Центр в АБінгтоні — Філадельфія.

## ПОДЯКА

Дня 22 березня 1982 р. з волі Всевисшнього несподівано  
відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча Дружина,  
Шашарова і Тета бл.п.

## ІВАННА КЛИМОВСЬКА

## з дому КАЧМАР

(вдова з естрадних виступів, як ЯЗИЧИНСЬКА)

Глибоко зворушені впливом любові і пошани  
до Покійної численною участю у всіх похоро-  
нних обрядах, щиро і сердечно дякуємо родині,  
друзям, приятелям, знайомим, представникам  
організації, установ і товариств та багатолітній громад.

У першу чергу щиро спасибі Всечеснішому  
о. митр. Зенонові Злочовському за відслуження  
Панахиди в похоронному заведенні М. Насевича  
та поминальній Службі Божої в церкві св.  
Архистр. Михайла, якої Покійна від її оснування  
була парафіанкою, членкинею Сестрицтва св.  
Анни і Парафіальної Ради та за відправлення  
Покійної на місцевий цвинтар, а також відслужен-  
ня там Панахиди.

Середню адячність висловлюємо за вітні  
коші квітів від родини й окремого вітні від сес-  
тринки Володимир Шембеля (мол), від самбі-  
рин: ВШ п-ва Фрала, від кол. сусідів і приятельки  
п. Павлини Клігнер. Особливо дякуємо за один  
із найбільших вітнів від „Золотого Хреста“, на  
імпресі якого Покійна виступила не цілих два дні  
перед її несподіваною смертю. Якінайшріше  
дякуємо за вітні, який пишався поблизу родин-  
ного вітні від приятельки-подруги п. Івонки  
Мазурок і за чудові орхідеї від п. Марії Хомин-Ку-  
руч.

Наша сердечна подяка за пожертви на Бого-  
служби за спокій душі Покійної, на будівельний  
фонд церкви св. Архистр. Михайла, на видання І т.  
книги „Наш Театр“ і на видання посмертної збір-  
ки св. Івонки Клімівської-Язичинської.

Листу жертводавців на „Наш Театр“ подасть  
окремо Управа ОМУС, а виказ жертводавців на  
посмертну збірку буде надруковано у книжці.

Независимо адячі за змістові, щирі прощальні слова:  
Євгена Левницького, голови Об'єднання Мистців Української  
Сцени, Романа Левницького, голови Парафіальної Ради церк-  
ви св. Архистр. Михайла, який прощав також Покійну від  
Плесту.

Щиро дякуємо п. митрові Митронові Утриско-  
ві, голові Товариства „Бойківщина“ за прощаль-  
не слово від Головної Управи та від усього  
членства. У слові підкреслено заслуги Покійної,  
як чл. Головної Управи, як теж її суспільно-громад-  
ську і політичну діяльність до її світ. вітні на  
рідних землях, на еміграції в Німеччині й у  
Вільному Світі.

Вдячні п. Василеві Кострицькому за про-  
щальні слова від товаришів по сцені. Щиро  
подяку висловлюємо п. проф. д-р Наталі Пазу-  
няк, яка зворушливим словом прощала від „Зо-  
лотого Хреста“ незабутню акторку. Також дуже  
дякуємо п. Славі Куліш за прощальне слово від  
ОЖ ОЧУС. Ми були зворушені до сліз моментом, коли актор  
Ярослав Рудакевич притрусив довшину Івонки рідною  
українською землею, що її приїзв він з Львова з-під собору  
св. Юра. Ми йому за це дуже-дуже адячні.

Ми незалежно адячі всім тим особам, які  
висловили нам співчуття — особисті, телефонні  
та письмові: на ці останні, з уваги на велику  
кількість, одержаних з усіх сторін світу, зважа-  
ючись, не можемо окремо подякувати. З адяч-  
ністю згадаємо тільки дві телеграми: від п. Ірини  
Сивенської і П. ВШ. Родини з Каліфорнії та від Во-  
кального Ансамблю „Намисто“ з Вашингтону, з  
яким Покійна свого часу виступала і мала в плінні  
з ним виступити цього літа в Брюсселі, Відні та  
Мюнхені.

Годиться згадати тільки духовні особи, які  
прислали листи із співчуттями і цим шляхом  
скласти за це щиро спасибі Всесвітньому От-  
цям: о. архимандриту Павлові Ямняков, о. прото-  
ієреєві Іванові Кульчицькому, о. митрові  
Мироносові Харині й о. протопреподобі  
Михайлові Борисенкові та Парафіальній раді  
при церкві св. Покрови у Філадельфії.

Ми адячі співакам місцевих і позамісцевих  
хорів, які своїм могутнім, настроєним співом у  
всіх похоронних відправах піднесли набожний  
настрій.

Також висловлюємо нашу адячність п. Єв-  
гені Колтун, голові Сестрицтва св. Анни, під-  
керванництвом якої приготувано обід-тринз.

Ми дуже адячі п. Юлі Шашаровській за про-  
щальне слово від Сестрицтва св. Анни в часі  
обіду, як також п. Романові Левницькому за таке  
ж слово від Парафіальної Ради і парафіян  
церкви св. Архистр. Михайла.

Особлива подяка належить ВШ-ву Шаша-  
ровським, друзям Покійної за кількадециденне  
підкування осамітненою Ярославом. Якінайшріше  
ще це дякуємо окремо п. Іллі Шашаровській за  
впаштування цікавого, мистецького й оригіналь-  
ного вчора в сороковий день смерті св.п.  
Івонки. При цій нагоді щиро дякуємо теж усім  
особам, що брали в ньому участь — співацькій  
Юлі Шашаровській за керівництво, реж. Во-  
лодимирів за слово про Язичинську-Клімівську,  
ред. Миколі Кавці-Мамасеві за віршований нарис  
про Покійну, інж. Романові Левницькому за спо-  
гад, акторці Лізі Чепель за виконання вірша  
„Посмертний вінок“ Богдана Стефанишина, при-  
свяченого св.п. Івонці Клімівській і поетові за  
текст. Щиро подяку складаємо п. Олександрові  
Соловєві, власникові фільмово-телевізійної  
фірми „Мега“ за безкорисне виконання монта-  
жу з трьох аудіо-візійних кадрів-монологів Язи-  
чинської і висвітлення цього монтажу, як другу  
частину того пам'ятного вчора.

Щиро адячі „Гомоніві України“ в Торонті  
за двократне безкоштовне поміщення опові-  
сток про смерть бл.п. Івонки Клімівської-Язи-  
чинської.

Щиро дякуємо за його блискучу статтю-некро-  
лог з приводу смерті св.п. Івонки, з яким вона  
виступала в мин. році у Вашингтоні.

Якщо нехотіли ми когось поминали, проха-  
ємо вибачення.

Хай Милостивий Господь винагородить Вам  
усім своїми щедротами, ласками-благодаттями.

У глибокому смутку:

Ярослав, чоловік з донькою НІНОЮ  
Кузини: Уляна Чайківська-Коротько з  
родиною, Галія Шембеля з родиною  
Кузен: Рікія Поліг з дружиною  
Марією  
Швагрі: Богдан Клімівський із  
сином Іренем і дітьми  
Роман Клімівський з родиною,  
Омелян Клімівський,  
Ефрем Клімівський з родиною,  
Надія Заставська з чоловіком Іваном

## НА СОЮЗІВЦІ

КУРСИ — ДЛЯ ПОЧАТКУЮЧИХ  
ТА ЗАВАНСОВАНИХ  
СТУДЕНТІВ ТАНКУ:

15-28-го серпня

Курси українських народних танків  
Веде Петро Марунчак

Харчі і приміщення ..... \$170.00  
Навчання ..... \$50

## На могилу Василя Матіяша

Дня 16-го ц.р. в Сідней, Австралії, помер після тяжкої недуги визначний український оперний співак, довголітній диригент українського хору „Боян“, визначний діяч й виховник української молодіжної організації „Плест“, церковний громадський діяч Василь Матіяш.

Величавий похорон відбувся 19-го червня з української католицької церкви св. Андрія в Лідкомбі, при чисельній участі українського громадянства.

В. Матіяш народився в Павелчі біля Станіславова, Західна Україна. Музичну освіту набув у Вищому музичному інституті імені М. Лисенка у Львові й у Музичній Академії у Відні, яку закінчив з відзначенням в 1943 році.

Ще бувши студентом Академії у Відні, він одержав контракт ліричного баритона Міської Опери у Грацу. Австрія, де виступав два сезони в операх „Ріголетто“, „Батерфляй“ й інших, аж до закриття театру у Німеччині при кінці 1944 року під натиском воєнних подій. Стративши помешкання й всі свої особисті речі, він переїхав назад до Відня, де одружився з піаністкою Ерною фон Джонеллі, а 3-го квітня 1945 року разом з дружиною подався на Захід до Баварії. У Баварії знайшов В. Матіяш пристань в одному німецького лікаря в селі Шварцах у Баварському лісі. Там і застав його кінець війни.

Поборовши перші труднощі з американськими опіційними властями, він починає на звільненні німецького Райху шукати за можливостями співацької кар'єри. Найприкраще відчув брак нотного матеріалу й естрадного убрання для себе й дружини. Не одержавши статусу ді-пі, мусів далі перебувати на провінції, де мав бодай дах над головою. Одержав дозвіл на чотири півгодинні концерти в мюнхенському радіо, а після того поспішав запрошення співати

для американської армії по таборах ді-пі.

25-го січня 1946 року дав в Регенсбурзі свій перший самостійний концерт. Понад сто таких концертів відбувалося, поки вийшов до Австралії.

В 1946-47 році співав в опері в Мангаймі, Німеччина. В 1948 році, застудившись під час одного концерту, мусів піддатися операції мігдалок. На деякий час мусив перестати співати. Ця обставина, а також девальвація німецької марки, змусили його емігрувати до Австралії, бо ніяка інша країна не хотіла його прийняти.

В 1949 році прибуває з дружиною до Мельбурну, а 30-го червня вийждає на контрактну роботу до Сіднею, яку закінчив після двох років, як зварювач у фабриці холодильників.

Вже в 1950 році одержав в державному радіо zatrudнення на кілька чвертьгодинних концертів. Однак виглядів на повну професійну співацьку кар'єру в тому часі в Австралії майже не було. В 1952 році переїхав до Сіднею, який провадив 30 років, майже до самої смерті.

В 1953 році засновується в Сідней австралійська Національна Операва Компанія, членом якої став Василь Матіяш. Він розумів англійською мовою партії Фігаро в опері „Сивільський Цирюльник“ — Сільвія в опері „Паяці“ — Марсела в опері „Богема“. Виглядало, що Василеві уміхнулося знову сонце. На жаль, ця Операва компанія не мала фінансової бази й „сезон“ був запланований тільки на шість тижнів і то в роз'їздах. Під цю пору маестро Матіяш працював як державний урядовець, не міг дозволити собі на роз'їзди, бо стратив би працю. Він був змушений „тимчасово“ забути про оперну кар'єру, а обмежити тільки до концертних і радіових виступів.

В 1962 році Василь засно-

вує пластиний хор „Юний Боян“, щоб виховувати молоде українське покоління, а в 1967 році переїхав також диригування церковного хору парафії св. Андрія в Лідкомбі, передмісті Сіднею.

Все це, а крім того й виховна та громадська праця в Пласті, на Курсах Українознавства, в громаді й парафії, праця на хліб насущний займала більше як 12 годин праці кожного дня, включно з суботою і неділею, і не було в нього часу над роздумуванням про відновлення співацької кар'єри.

Останній час Василь Матіяш був головою Українських Католицьких Організацій в Австралії. Дуже вболівав над страстю співацької кар'єри, не раз він згадував мені, що друзі його, покійний Микола Скаля Старийський, Любомир Мацюк та Теодор Юськів, які разом з ним вчилися у Відні, переїхавши до Франції та ЗСА, „працювали“ в театрі, професійно.

Вже в 1950 році одержав в державному радіо zatrudнення на кілька чвертьгодинних концертів. Однак виглядів на повну професійну співацьку кар'єру в тому часі в Австралії майже не було. В 1952 році переїхав до Сіднею, який провадив 30 років, майже до самої смерті.

В 1953 році засновується в Сідней австралійська Національна Операва Компанія, членом якої став Василь Матіяш. Він розумів англійською мовою партії Фігаро в опері „Сивільський Цирюльник“ — Сільвія в опері „Паяці“ — Марсела в опері „Богема“. Виглядало, що Василеві уміхнулося знову сонце. На жаль, ця Операва компанія не мала фінансової бази й „сезон“ був запланований тільки на шість тижнів і то в роз'їздах. Під цю пору маестро Матіяш працював як державний урядовець, не міг дозволити собі на роз'їзди, бо стратив би працю. Він був змушений „тимчасово“ забути про оперну кар'єру, а обмежити тільки до концертних і радіових виступів.

В 1962 році Василь засно-

вує пластиний хор „Юний Боян“, щоб виховувати молоде українське покоління, а в 1967 році переїхав також диригування церковного хору парафії св. Андрія в Лідкомбі, передмісті Сіднею.

Все це, а крім того й виховна та громадська праця в Пласті, на Курсах Українознавства, в громаді й парафії, праця на хліб насущний займала більше як 12 годин праці кожного дня, включно з суботою і неділею, і не було в нього часу над роздумуванням про відновлення співацької кар'єри.

Останній час Василь Матіяш був головою Українських Католицьких Організацій в Австралії. Дуже вболівав над страстю співацької кар'єри, не раз він згадував мені, що друзі його, покійний Микола Скаля Старийський, Любомир Мацюк та Теодор Юськів, які разом з ним вчилися у Відні, переїхавши до Франції та ЗСА, „працювали“ в театрі, професійно.

Вже в 1950 році одержав в державному радіо zatrudнення на кілька чвертьгодинних концертів. Однак виглядів на повну професійну співацьку кар'єру в тому часі в Австралії майже не було. В 1952 році переїхав до Сіднею, який провадив 30 років, майже до самої смерті.

В 1953 році засновується в Сідней австралійська Національна Операва Компанія, членом якої став Василь Матіяш. Він розумів англійською мовою партії Фігаро в опері „Сивільський Цирюльник“ — Сільвія в опері „Паяці“ — Марсела в опері „Богема“. Виглядало, що Василеві уміхнулося знову сонце. На жаль, ця Операва компанія не мала фінансової бази й „сезон“ був запланований тільки на шість тижнів і то в роз'їздах. Під цю пору маестро Матіяш працював як державний урядовець, не міг дозволити собі на роз'їзди, бо стратив би працю. Він був змушений „тимчасово“ забути про оперну кар'єру, а обмежити тільки до концертних і радіових виступів.

В 1962 році Василь засно-

вує пластиний хор „Юний Боян“, щоб виховувати молоде українське покоління, а в 1967 році переїхав також диригування церковного хору парафії св. Андрія в Лідкомбі, передмісті Сіднею.

Все це, а крім того й виховна та громадська праця в Пласті, на Курсах Українознавства, в громаді й парафії, праця на хліб насущний займала більше як 12 годин праці кожного дня, включно з суботою і неділею, і не було в нього часу над роздумуванням про відновлення співацької кар'єри.

Останній час Василь Матіяш був головою Українських Католицьких Організацій в Австралії. Дуже вболівав над страстю співацької кар'єри, не раз він згадував мені, що друзі його, покійний Микола Скаля Старийський, Любомир Мацюк та Теодор Юськів, які разом з ним вчилися у Відні, переїхавши до Франції та ЗСА, „працювали“ в театрі, професійно.

Вже в 1950 році одержав в державному радіо zatrudнення на кілька чвертьгодинних концертів. Однак виглядів на повну професійну співацьку кар'єру в тому часі в Австралії майже не було. В 1952 році переїхав до Сіднею, який провадив 30 років, майже до самої смерті.

В 1953 році засновується в Сідней австралійська Національна Операва Компанія, членом якої став Василь Матіяш. Він розумів англійською мовою партії Фігаро в опері „Сивільський Цирюльник“ — Сільвія в опері „Паяці“ — Марсела в опері „Богема“. Виглядало, що Василеві уміхнулося знову сонце. На жаль, ця Операва компанія не мала фінансової бази й „сезон“ був запланований тільки на шість тижнів і то в роз'їздах. Під цю пору маестро Матіяш працював як державний урядовець, не міг дозволити собі на роз'їзди, бо стратив би працю. Він був змушений „тимчасово“ забути про оперну кар'єру, а обмежити тільки до концертних і радіових виступів.

В 1962 році Василь засно-

вує пластиний хор „Юний Боян“, щоб виховувати молоде українське покоління, а в 1967 році переїхав також диригування церковного хору парафії св. Андрія в Лідкомбі, передмісті Сіднею.

Все це, а крім того й виховна та громадська праця в Пласті, на Курсах Українознавства, в громаді й парафії, праця на хліб насущний займала більше як 12 годин праці кожного дня, включно з суботою і неділею, і не було в нього часу над роздумуванням про відновлення співацької кар'єри.

Останній час Василь Матіяш був головою Українських Католицьких Організацій в Австралії. Дуже вболівав над страстю співацької кар'єри, не раз він згадував мені, що друзі його, покійний Микола Скаля Старийський, Любомир Мацюк та Теодор Юськів, які разом з ним вчилися у Відні, переїхавши до Франції та ЗСА, „працювали“ в театрі, професійно.

Вже в 1950 році одержав в державному радіо zatrudнення на кілька чвертьгодинних концертів. Однак виглядів на повну професійну співацьку кар'єру в тому часі в Австралії майже не було. В 1952 році переїхав до Сіднею, який провадив 30 років, майже до самої смерті.

В 1953 році засновується в Сідней австралійська Національна Операва Компанія, членом якої став Василь Матіяш. Він розумів англійською мовою партії Фігаро в опері „Сивільський Цирюльник“ — Сільвія в опері „Паяці“ — Марсела в опері „Богема“. Виглядало, що Василеві уміхнулося знову сонце. На жаль, ця Операва компанія не мала фінансової бази й „сезон“ був запланований тільки на шість тижнів і то в роз'їздах. Під цю пору маестро Матіяш працював як державний урядовець, не міг дозволити собі на роз'їзди, бо стратив би працю. Він був змушений „тимчасово“ забути про оперну кар'єру, а обмежити тільки до концертних і радіових виступів.

Маестро В. Матіяш наспівав був кілька платівок на початках 50-их років, а оце не так давно тому видав платівку „Співаночки“, залишивши нам, зокрема любителям української пісні, „вічний подарунок“ свого непересічного баритона.

Свою багатогранну діяльність на ниві української культури св.п. Василь Матіяш закінчив, маючи 71 рік.

Марія Чигрин  
(Галабурда)

## У СУБОТУ „САМОПОМІЧ“ У НЬО ЙОРКУ НЕ БУДЕ УРЯДУВАТИ

Нью Йорк, Н.Й. — Управа Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ у цьому місті повідомляє, що в зв'язку з перебудовою приміщення — не буде урядування у суботу, 31-го липня ц.р.

## Про російський...

(Закінчення зі стор. 2)

Ковно (Каунас). Як і цих земель „загальмували прогрес“ і вимагають повороту їх? Мені здається, що навіть найбільш націоналістичні польські історики не претендують сьогодні на зворот цих територій.

Швидше всього, кажучи про східню Польщу, пан Н. Нефедов має на думці навіть не Львів і Ужгород (які дійсно розташовані на східній околиці і які відійшли Австрії після першого розподілу), а Варшаву і Лодзь, що були віддані після третього розподілу до Прусії і підкорені внаслідок Катерини II Олександром I після розгрому Наполеона. Але в такому випадку, звичайно гнівно осуджувати велику імператорку?

Цей невеличкий приклад виявляє, як небезпечно спиратися на власні спогади та уявлення, і як konieczно для встановлення правдивої історичної картини справжні документи.

Автори деяких інших закордонних російськомовних видань пішли вже набагато далі. Наприклад, у солідному журналі „Вестник РХД“ (ч. 134) А. Назаров пише: „Знаємо багато говорять про погроми — це улюблена тема при обвинуваченні росіян у шовінізмі, але чому-то геть-чисто забути над росіянами погроми, які влаштовували євреї, не говорячи вже про великі погроми революції, грома-

дянської війни („не кажучи вже про їх“) євреї юрбамі ходили по вулицях, підпалювали російські хати, вбивали російських дітей і стариків, гвалтували російських жінок... Але якщо А. Назаров відомі подібні факти, то чому він не розповів нам, коли і де це відбувалося, хто був свідками цих страшних подій, де документальні підтвердження цьому? Або сам А. Назаров — очевидець цього, що відбувалося, або ж він розповів нам родинні перекази — важко зробити висновок.

Його стаття, в якій є чимало глибокого і цікавого, демонструє той безрадісний факт, що шляхетні слова про російське національне відродження часто переплітаються з примітивними, давно знайомими твердженнями буденного антисемітизму.

(Переклад з російської мови виконала Л. В.а.)

## Відбулися перші...

(Продовження зі стор. 1)

1,283 активних членів та 866 членів у загальному членстві.

Від попереднього засідання Головного Екзекутивного Комітету виконав Рекордовий Відділ цілий ряд робіт для підготовки 30-ї Конвенції, як поголошення затверджених делегатів і заступників, проголошення програми „Конвенції та конвенційних комісій“, назначених Головним Екзекутивним Комітетом. Друг книги звітів членів Головного Уряду був закінчений декілька днів перед Конвенцією, тому що деякі урядовці дуже спізилися з пересилкою своїх звітів. Тому ці книги звітів були вручені делегатам в часі їх реєстрації вже в Рочестері перед початком Конвенції.

До обов'язків Рекордового Відділу належало теж подбати про виготовлення для Конвенції балетів та інших друку, що їх на замовлення виконала друкарня. Після 30-ї Конвенції всі зміни статуту, резолюції та рекомендації були пригтовлені у „Свободі“ та в „Українському Тижневику“, а після цього зміни статуту були зголошені в забезпеченому уряді стейту Нью Джерзі. Ці зміни статуту будуть опісля вислані до всіх стейтів і провінцій, в яких УНСОЮЗ веде своє забезпечення підприємства, як також після їх затвердження будуть видані окремою брошурою, як додаток до першопішій книжки статуту.

Про новий склад Головного Уряду УНСОЮЗУ вже повідомлено забезпеченні урядів всіх стейтів та провінцій. До нових урядовців В. Сохан звернувся з проханням прислати їхні життєписи, щоб помістити їх у „Свободі“ та „Українському Тижневику“ і так представити їх всьому членству. Досі на всіх вісім нових урядовців шість прислали свої життєписи. Вже є нові фінансові листи УНСОЮЗУ із новим складом Головного Екзекутивного Комітету, а вкоротці почне появлятися у „Свободі“ поруч місячних звітлень Новай повний склад Головного Уряду УНСОЮЗУ.

Актуальні у співпраці з Рекордовим Відділом роблять старання про затвердження нової форми аплікації на забезпечення дорослих членів та нових форм наших грамот, які відповідали б новим вимогам „чистоти“ (ридабіліті).

## ЗВІТ С. ГАВРИША

Звітуючи за Організаційний Відділ за час від 1-го січня до 30-го червня 1982 року С. Гавриш подає: В першій половині конвенційного року, тобто за перших шість місяців придбано 1,037 нових членів, забезпечених на загальну суму 2,598,500 дол.

Якщо говорити про здобутки нових членів за місяцями, то найкращим був травень, тобто конвенційний місяць, в якому придбано 286 нових членів. З того понад 100 членів делегати привезли до Рочестеру на Конвенцію. Найбільш неуспішним місяцем в першій половині року був червень, тобто конвенційний місяць, в якому придбано заледве 90 нових членів.

УНСОЮЗ об'єднує 30 округ, з яких 26 є активними, а чотири округи від років не мали нарад, але в організаційній системі є діяльними.

П'ять округ, які здобули найбільше членів за шість місяців, це: Філадельфія — 157 членів (квота 420), Нью Йорк 98 членів (квота 350), Чикаго — 91 членів (квота 390), Дітройт — 67 членів (квота 210), Шамокін — 51 членів (квота 100).

Округа Шамокіну, Па., є одним, що в першому півріччі виконала свою квоту на 100 відсотків.

Канада є поділена на чотири округи, які об'єднують 58 відділів. Для Канади Організаційний Відділ приділив квоту на 1982 рік 420 членів. За перших шість місяців канадські відділи — округи придбали 91 членів. Монтреаль — придбано 33 членів, сума забезпечення — 67,000 дол. (квота 80); Торонто — придбано 27 членів, сума забезпечення — 62,000 дол. (квота 210); Ніягара — придбано 30 членів, сума забезпечення — 94,000 дол. (квота 60); Вінніпег — Захід — придбано 1 члена, сума забезпечення 5,000 дол. (квота 70). Загальна сума забезпечення Канади — 228,000 дол.

Згідно з підрахунком Верифікаційної комісії під час 30-ї Конвенції УНСОЮЗУ зареєстровано 400 делегатів (з того один не прийшов, а один умер).

Організаційний Відділ у своїх закликах - апелях до делегатів звертає увагу на те, що всі повинні включитися в акцію організування нових членів і до Конвенції мати придбаних бодай по 5 членів.

Якби делегати були послухали того заклику і всі придбали по 5 нових членів, то УНСОЮЗ придбав би 2,000 нових членів. На жаль, так не було, з усіх 398 делегатів, що були в Рочестері лише 193 включилися в організаційну акцію і за шість місяців придбали для Союзу 738 нових членів.

В першому півріччі біжучого року заходом Організаційного Відділу багато округних комітетів відбули наради, а головні річні збори, а відтак зустрічі делегатів. У всіх нарадах брали участь члени Екзекутивного Комітету та члени Головного Уряду.

Також керівник Організаційного Відділу, головний організатор Василь Ореховський, весь час робив заходи пошукування постійних і обласних організаторів. Успіху не було.

Мотом праці Організаційного Відділу в новій каденції є здобуття 2,500 членів до кінця року. У зв'язку з цим в першому тижні липня вислано двомовні листи до всіх секретарів відділів Америки і Канади з проханням допомогти осг-

нути згадану квоту. Вислано листи до всіх членів голів округних комітетів з тим самим проханням. Вислано листи до всіх членів і почесних членів Головного Уряду. Вислано листи до відділів Округу Філадельфії і округу стейту Нью Джерзі, щоб під час своїх Союзних Днів пропагували „льотерейне дитяче забезпечення“. Вислано індивідуальні листи на адреси різних секретарів. Пороблено заходи в пошукуванні організаторів. Вислано офіртуру праці для спеціальних організатора Михайла Коркодина з Альтуни, Па.

## КАНАДА

Головний директор для Канади сен. П. Юзик запропонував дати для відбуття організаційних зборів округ УНСОЮЗУ в Канаді та звернувся до нього, щоб його повинні повідомити округи про заплановані збори. Він поінформував, що на фестивалі у Дофіні поїде, як репрезентант УНСОЮЗУ, мгр І. Геврик, який влаштує там кіоск зі союзною пропагандою та пресою, і підкреслив, що УНСОЮЗ повинен завжди мати там свого представника, зокрема на святкуваннях біля Хреста Свободи. Вкінці сен. Юзик запропонував, щоб на черговий фестивалі у Дофіні у 1983 році запланували більшу пропаганду на кампанію, щоб там рівночасно можна було придбати нових членів для УНСОЮЗУ.

Коротко інформували про свою працю відтак Г. Пашен і д-р М. Куропас, а д-р І. Флис звітував більш ґрунтовно про свої поїздки на Союзіку, відвідування таборів на цій оселі, про процес зміни управителів тощо. Ред. Силік подав загальні інформації про видавництво у вакаційному часі і підготову Альманаху УНСОЮЗУ на 1983 рік, який буде частинно присвячений 50-річчю голодомору в Україні і 90-річчю „Свободи“.

## ПЛАН ПРАЦІ

План праці Організаційного Відділу в другій половині конвенційного року, що його затвердила Екзекутива на пропозицію С. Гавриша:

- \* Придбати до 31-го грудня 1982 року 2,500 нових членів;
- \* Вести акцію, щоб всі відділи мали придбані нові членів.

## ВІДІПІЛИ

● ВІД НАС ●

ЯКИМ ВОРОБЕЛЬ, член УНС Відд. 239-го ім. св. Юрія в Філадельфії, Па., помер 16-го червня 1982 року на 89-му році життя. Нар. в 1893 році в Дубровицях, Україна. Членом УНС став у 1915 році. Залишив у смутку сестриницю Вірджінію Шін з родиною. Похорон відбувся 19-го червня 1982 року на цвинтарі св. Марії в Філадельфії, Па.

Вічна йому Пам'ять! Секретар.

ВАСИЛЬ Р. КУТНИЙ, член УНС Відд. 219-го ім. М. Грушевського в Ньюарку, Н.Дж. помер на 63-му році життя. Нар. 28-го січня 1918 року в Нью Джерзі. Членом УНС став у 1939-му році. Залишив у смутку Саллі Бойко. Похорон відбувся 19-го грудня 1981 р. на „Фейрмонт Семетері“ в Ньюарку, Н.Дж.

Вічна їй Пам'ять! Мері Юров, секр.

## ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ ☐ „Українського Тижневіка“ ☐

„Веселки“ ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) .....

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

На зміну адреси проситься ОВОВ'ЯЗОВО ДОЛУЧИТИ \$1.00.

## ПОВІДОМЛЕННЯ

### Адміністрації „Свободи“

повідомляємо всі ОРГАНІЗАЦІЇ

і ПОДИНОКІ ОСОБИ.

### ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ

НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ

ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться

відписувати.

## СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО

3 УКРАЇНИ

Виставка живопису-малюнків-скульптури

Каталог — монографія розміром 10 x 8 в. подає на 90 сторінках 100 ілюстрацій, у тому 58 кольорових, із праць 20-ти сучасних мистців України:

М. Грицюк, Ф. Гуменюк, В. Макаренко, І. Марчук, В. Сапонюк, А. Соломук, В. Стрельніков, В. Цюпка та інших.